

Kommunstyrelsen

Interpellationssvar

Svar på interpellation om barnrättsperspektivet

Ehsan Nasari (C) har ställt ett antal frågor om Uppsalas ranking i UNICEF Sveriges kommunrapport 2026. Nedan svarar jag på frågorna.

Fakta om rapporten

- Rankingen bygger på 20 nyckeltal som hämtas ur den kommunala databasen Kolada och vägs ihop till ett samlat index.
  - All data avser år 2024 för att det var det senaste kompletta dataåret när rapporten skrevs.
  - Nyckeltalen har valts ut både baserat på jämförbarhet och hur mycket det kan säga om uppfyllelsen av relevanta artiklar i barnkonventionen.
- Syftet med urvalet av indikatorer är att synliggöra hur kommunala investeringar och prioriteringar kan förstås i relation till barnkonventionens grundprinciper och övriga rättigheter.
- Ett annat syfte är att ge underlag för reflektion om kommunens resursutnyttjande är optimalt relaterat till barn, därav rapportens fokus vid kostnader för verksamheter som bidrar till barns utveckling och rättigheter.

Hur kommer det sig att en kommun med Uppsalas förutsättningar inte presterar bättre?

I rapporten ser vi generellt att större kommuner presterar sämre än mindre kommuner vilket också delvis kan förklara Uppsalas placering. En delvis förklaring är att indexet väger in kommunens kostnader per barn för de olika områdena som en viktig parameter, vilket kan vara till nackdel för större kommuner. Sedan 2024 har Uppsala kommun satsat resurser på samtliga områdena som mäts.

En annan delvis förklaring av den låga rankingen för Uppsala kan också vara att det finns en tät samverkan med civilsamhället inom flera områden och att kostnader för detta rent tekniskt inte vägs in i det sättet som indikatorerna mäts.

Jämfört med R12 ligger Uppsala nära snittet och sticker sällan ut i något underliggande nyckeltal, varken positivt eller negativt. Det påverkar hur det genomsnittliga indexet landat. (se bilaga UNICEF för jämförelse med R12)

Rapporten utgår från statistik från 2024 och även om det visar på att det finns mer arbete att göra för att stärka barns lika rättigheter så framgår det vid närmare undersökning att läget förbättrats sedan 2024 i flera viktiga nyckeltal.

- Antalet aktiviteter för barn i bibliotek har ökat
- Antalet barn som deltar i fritidsaktiviteter har ökat
- Antalet handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar har ökat

Ett område där Uppsala presterat dåligt jämfört med R12-nätverket är andelen barn 1-5 inskrivna i förskola. Sett över en längre period har Uppsala ökat andelen barn som är inskrivna i förskola, men vid mättillfället i oktober 2024 uppstod en märkbar minskning. 2025 har siffran ökat igen och andelen inskrivna barn är nu högre än nivåerna innan pandemin.

Hur arbetar vi med att inkludera ett barnrättsperspektiv i det löpande arbetet i kommunkoncernen?

Kommunen har under längre tid arbetat med att integrera barnrättsperspektivet i all verksamhet. Kommunstyrelsen har följt upp integreringen och arbetet genom ordinarie verksamhetsuppföljning och sin interna kontroll och uppsikt över nämndernas verksamhet.

- Sammantaget visar de frågor som ställts inom ramen för internkontrollen att arbetet med barnrätt är väl integrerat i respektive förvaltnings grunduppdrag. Detta mönster återkommer även i uppföljningen av åtgärder i program och handlingsplaner.
- Barnrättsarbetet i stor utsträckning införlivats i förvaltningarnas ordinarie verksamhet och därmed bedrivs det i linje med gällande lagstiftning inom respektive sakområde.
- Kommunen har tagit fram rutiner för att göra barnrättsbedömningar och barnkonsekvensanalys inför politiska beslut.

För att ytterligare stärka det gemensamma arbetet har kommunen inrättat strategiskt forum för barn och unga. Forumet samlas 3 ggr per termin och två av dessa träffar görs tillsammans med Barnombudet i Uppsala län. Kommunledningskontoret sammankallar förvaltningar som arbetar nära målgruppen.

Syftet med forumet är att stärka barn, ungdomars och unga vuxnas fysiska, psykiska och sociala hälsa genom att skapa förutsättningar för trygga och jämlika uppväxtvillkor. Att stärka strategisk samverkan internt och externt i Uppsala kommuns främjande och förebyggande arbete för barn, ungdomar och unga vuxna (0–29 år) genom att samordna, strukturera och effektivisera arbetssätten i kommunen. Att uppnå synergieffekter utifrån respektive grunduppdrag, samt utifrån fokusmål och uppdrag i Mål och budget.

Vidare har kommunen gjort en satsning på att utbilda barnrättsstrateger via SKR:s särskilda utbildning för barnrättsstrateger. Deras uppdrag är att driva, utveckla och stärka det barnrättsliga arbetet i respektive förvaltning. Sammantaget finns cirka 35 utbildade barnrättsstrateger inom utbildningsförvaltningen och på fritid Uppsala. Dessa finns på flera nivåer i verksamheterna – från chefer till samordnare och verksamhetsutvecklare. Arbetsmarknadsförvaltningen har en barnrättsamordnare som är placerad på ekonomiskt bistånd.

För att säkerställa ett levande barnrättsarbete i kommunen i stort ger kommunstyrelsen den fristående föreningen Barnombudet i Uppsala län verksamhetsbidrag.

För att främja barn och ungas delaktighet i kommunpolitiken och politikens utveckling arbetar kommunen systematiskt med olika former av dialogtillfällen.

Under våren har kommunen bland annat:

- Haft öppet hus i Stadshuset för unga och blivande väljare
- Genomfört workshops med åk 8 i olika skolor
- 60 gymnasieungdomar har tagit fram förslag på sociala hållbarhetsutmaningar som ställts ut och presenterats i Stadshuset.

Som en del i det demokratistärkande arbetet har kommunen anställt tre ungdomsombud som ska främja och fånga upp unga och unga vuxnas samhällsengagemang.

Slutligen ska sägas jag inte alls är nöjd med kommunens placering i rankingen men att jag ändå känner mig trygg med att vi kommer att nå bättre resultat framöver då vi i det politiska styret lagt stort fokus och gjort många satsningar på barnen och barnrättsfrågorna. Barnens budget har varit vår ledstjärna när vi har tagit fram kommunens Mål och budget.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande